

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

IŠAKYMAS

DĖL APLINKOS MINISTRO 2004 M. BALANDŽIO 26 D. ĮSAKYMO NR. D1-206 „DĖL LAND 50-2004 „OZONO SLUOKSNĮ ARDANČIŲ MEDŽIAGŲ TVARKYMO REIKALAVIMAI“ PATVIRTINIMO BEI LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS 2003 M. LIEPOS 8 D. ĮSAKYMO NR. 338 „DĖL LAND 50-2003 „OZONO SLUOKSNĮ ARDANČIŲ MEDŽIAGŲ TVARKYMO REIKALAVIMAI“ PATVIRTINIMO“ PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS“ PAKEITIMO

2007 m. birželio 27 d. Nr. D1-365

Vilnius

Pakeičiu LAND 50-2004 „Ozono sluoksnį ardančių medžiagų tvarkymo reikalavimai“, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. D1-206 „Dėl LAND 50-2004 „Ozono sluoksnį ardančių medžiagų tvarkymo reikalavimai“ patvirtinimo“ bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 338 „Dėl LAND 50-2003 „Ozono sluoksnį ardančių medžiagų tvarkymo reikalavimai“ patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ (Žin., 2004, Nr. [69-2437](#); 2006, Nr. [111-4250](#)):

1. Išdėstau 3 punktą taip:

„3. Šiame LAND:

apdorojimas prieš transportavimą – nekarantininis apdorojimas, atliekamas likus ne daugiau negu 21 parai iki eksporto, vykdant importuojančiosios arba eksportuojančiosios šalies augalų, gyvūnų, aplinkos ar sveikatos apsaugos institucijų fitosanitarinius ir sanitarinius reikalavimus;

būtiniausios reikmės – halonų ir metilbromido naudojimo atvejai, atitinkantys svarbiausių reikmių kriterijus;

karantininis apdorojimas – būdas užkirsti kelią karantininių kenkėjų (įskaitant ligų sukėlėjus) atsiradimui, įsitvirtinimui ir (ar) pasklidimui arba jų oficialiai kontrolei užtikrinti. Šiuo atveju oficiali kontrolė yra ta, kurią vykdo ar sankcionuoja Lietuvos Respublikos augalų, gyvūnų, aplinkos ar sveikatos apsaugos institucijos;

karantininiai kenkėjai – potencialiai pavojingi tam tikram regionui kenkėjai, kurių dar šiame regione nėra arba jie plačiai neišplitę ir turi būti oficialiai kontroliuojami. Karantininių kenkėjų sąrašas nustatytas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakyme Nr. 3D-264 „Dėl kenksmingų organizmų, augalų, augalinių produktų ir kitų objektų sąrašų patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 81-3712);

operatorius – fizinis arba juridinis asmuo, turintis faktinius įgaliojimus užtikrinti įrangos ir sistemų, kurioms taikomas šis LAND, techninį veikimą, kaip apibrėžta 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 842/2006 dėl tam tikrų fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (OL 2006 m., L 161, p. 1);

svarbiausios reikmės – kontroliuojamų medžiagų naudojimo atvejai, atitinkantys šio LAND 1 priede nurodytus kriterijus.

Kitos šiame LAND vartojamos sąvokos atitinka Reglamentą.“

2. Išdėstau 13 punkto antrąją pastraipą taip:

„Įmonės, norinčios įsigyti šio punkto pirmojoje pastraipoje išvardintas kontroliuojamas medžiagas laboratorijos ir analizės tikslais iš Europos Sąjungos gamintojo ar platintojo, privalo užsiregistruoti Europos Komisijos interneto tinklalapyje (<http://ec.europa.eu/environment/ozone/ods.htm#cfc>) elektroniniu būdu. Šių kontroliuojamų medžiagų importas vykdomas pagal Reglamento ir šio LAND 5, 9–12 punktų reikalavimus.“

3. Išdėstau 16 punktą taip:

„16. Išimties tvarka leidžiama Reglamente nustatytais sąlygomis pakeisti būtiniausios reikmės naudojamus halonus į hidrochlorfluorangliavandenilius. Įrangos operatorius ne vėliau

kaip prieš keturias savaites informuoja Aplinkos ministeriją apie numatomą tokį pakeitimą, taip pat praneša Aplinkos ministerijai apie įvykdytą pakeitimą (nurodant pakeisto halono ir panaudoto hidrochlorfluorangliavandenilio kiekį) iki kitų metų kovo 1 d. Prie tokio pranešimo pridedama pasirašyta halono utilizavusios įmonės vadovo arba jo įgalioto asmens laisvos formos pažyma apie įvykdytą halono utilizavimą iš įrangos.“

4. Išdėstau VI skyrių taip:

„VI. KONTROLIUOJAMŲ MEDŽIAGŲ IŠMETIMŲ Į APLINKĄ PREVENCIJA IR MAŽINIMAS

22. Už Reglamento 16(1) straipsnio vykdymą atsako šaldymo ir oro kondicionavimo įrangos (išskyrus gyventojų buitinius šaldytuvus, šaldiklius ir lengvuosiuose automobiliuose esančią oro kondicionavimo įrangą, kuriems taikomos 24 punkto nuostatos), šiluminių siurblių, tirpiklių turinčios įrangos, taip pat gaisro gesinimo įrangos (sistemų, gesintuvų ir kt.) operatorius.

23. Įrangos, turinčios kontroliuojamų medžiagų, operatorius užtikrina, kad jos gedimai, dėl kurių kontroliuojamos medžiagos gali patekti į aplinką, būtų nedelsiant šalinami.

Turi būti imamasi priemonių, įskaitant kasmetinį įrangos patikrinimą dėl šaldymo skysčio (dujų) nutekėjimo pagal Reglamento 17 straipsnio 1 dalies reikalavimus, iki minimumo sumažinti kontroliuojamų medžiagų patekimą į aplinką iš nenaudojamos šaldymo ir oro kondicionavimo įrangos, šiluminių siurblių ir gaisro gesinimo įrangos, kurioje yra kontroliuojamų medžiagų.

Sena ir nereikalinga, nenaudojama įranga turi būti išmontuojama pagal Reglamento 16 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimus.

Draudžiama šalinti sąvartynuose, taip pat išmontuoti šio LAND 22 punkte išvardytą įrangą (gaminį), taip pat buitinius šaldytuvus ir šaldiklius, lengvųjų automobilių oro kondicionavimo įrangą, nesurinkus prieš tai juose esančių kontroliuojamų medžiagų. Kontroliuojamas medžiagas išleisti į aplinką draudžiama.

24. Atliekos, susidarančios iš netinkamų naudoti gyventojų šaldytuvų ar šaldiklių ir kitų gyventojų naudojamų produktų ar gaminių, kurių surinkimą pagal Atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#); 2004, Nr. [73-2544](#); 2005, Nr. [84-3111](#)) 30 straipsnį organizuoja savivaldybės, tvarkomos taip, kad kontroliuojamos medžiagos nepatektų į aplinką.

Lengvuosiuose automobiliuose esanti oro kondicionavimo įranga tvarkoma pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymo Nr. 710 „Dėl Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [50-1676](#)) reikalavimus.

25. Atliekant įrangos techninę priežiūrą, aptarnavimą, remontą ar įrangos išmontavimo darbus, kontroliuojamos medžiagos turi būti utilizuojamos tokiu būdu, kad būtų iki minimumo sumažinti netyčiniai išmetimai į aplinką. Už saugų kontroliuojamų medžiagų utilizavimą atsako įmonė, atliekanti utilizavimą.

26. Utilizuotos kontroliuojamos medžiagos naudojamos nepažeidžiant Reglamento ir šio LAND V skyriaus nuostatų arba sunaikinamos taikant Monrealio protokolo Šalių patvirtintas ar kitas aplinkos apsaugos požūriu priimtinas naikinimo technologijas.

27. Utilizuotos, recirkuliuotos ir regeneruotos medžiagos bei netinkami naudoti produktai ir gaminiai, turintys kontroliuojamas medžiagas, turi būti tvarkomi nepažeidžiant Atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#)), Atliekų tvarkymo taisyklių (Žin., 1999, Nr. [63-2065](#); 2004, Nr. [68-2381](#)) bei Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių reikalavimų.

28. Darbuotojai, dirbantys su turinčia kontroliuojamų medžiagų įranga, atliekantys jos priežiūrą, aptarnavimą, montavimą ir išmontavimą, kontroliuojamų medžiagų utilizavimą iš šios įrangos ar sistemų, privalo turėti patirties ir žinių apie įrangos (ar sistemų) funkcionavimą, žinoti darbo procedūras ir priemones, kurios užtikrina saugų aplinkai kontroliuojamų medžiagų tvarkymą ir užkerta kelią šių medžiagų išmetimui į aplinką.

Įmonės vadovas arba jo įgaliotas asmuo, taip pat individualiai dirbantis asmuo užtikrina, kad

šio punkto pirmojoje pastraipoje ir 29 punkte išvardytus darbus atliktų tinkamai apmokyti ar instruktuoti darbuotojai. Kontrolę vykančių įgaliotų institucijų atstovams pareikalavus, pateikiami dokumentai, įrodantys, kad darbuotojas tinkamai apmokytas arba instruktutas.

29. Juridinių asmenų darbuotojai ir individualiai dirbantys asmenys (toliau – darbuotojai), atliekantys šaldymo, oro kondicionavimo įrangos, šiluminių siurblių, kuriuose yra arba gali būti kontroliuojamų medžiagų, aptarnavimą, remontą, tokios įrangos išmontavimą (išardymą), privalo atitikti kvalifikacinius reikalavimus pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 10 d. nutarimą Nr. 695 „Dėl kvalifikacinių reikalavimų darbuotojams, aptarnaujantiems, remontuojantiems, tikrinantiems ir išmontuojantiems ozono sluoksnį ardančių medžiagų turinčią šaldymo ir oro kondicionavimo įrangą, šiluminius siurblius“ (Žin., 2006, Nr. [77-3004](#)):

29.1. darbuotojų, atliekančių 29.1.1–29.1.4 punktuose išvardytus darbus, kvalifikacija turi atitikti reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. vasario 1 d. įsakyme Nr. D1-78/ISAK-152/A1-30 „Dėl kvalifikacinių reikalavimų darbuotojams, aptarnaujantiems, remontuojantiems, tikrinantiems ir išmontuojantiems ozono sluoksnį ardančių medžiagų turinčią šaldymo ir oro kondicionavimo įrangą, šiluminius siurblius, patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [19-744](#)). Šie darbuotojai turi turėti nurodytame įsakyme reikalaujamą kvalifikaciją patvirtinančią pažymėjimą:

29.1.1. aptarnaujantys ir (arba) remontuojantys mobiliąją ir (arba) stacionariąją šaldymo, oro kondicionavimo įrangą, šiluminius siurblius, turinčius kontroliuojamų medžiagų;

29.1.2. atliekantys stacionariosios šaldymo, oro kondicionavimo įrangos, šiluminių siurblių, turinčių daugiau negu 3 kg OAM šaltnešio, kasmetinę patikrą dėl šaltnešio nuotėkio;

29.1.3. utilizuojantys ir (arba) recirkuliuojantys kontroliuojamas medžiagas stacionariosios ir mobiliosios šaldymo, oro kondicionavimo įrangos, šiluminių siurblių remonto metu, išmontuojantys kontroliuojamų medžiagų turinčią šaldymo, oro kondicionavimo įrangą, šiluminius siurblius, išskyrus atvejus, nurodytus šio LAND 29.2 punkte;

29.1.4. vadovaujantys šaldymo, oro kondicionavimo įrangos, šiluminių siurblių, turinčių kontroliuojamų medžiagų, darbams, išvardytiems 29.1–29.3 punktuose;

29.2. šio LAND 29.2.1–29.2.5 punktuose nurodyti atliekas tvarkantys darbuotojai turi būti atestuoti pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#); 2004, Nr. [73-2544](#)) 12 straipsnį. Pavojingas atliekas tvarkančių įmonių darbuotojams taikomas kvalifikacinius reikalavimus ir atestavimo tvarką, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 684 (Žin., 2004, Nr. [18-552](#); 2007, Nr. [40-1502](#)), ir turėti atitinkamą kvalifikaciją patvirtinančią atestatą:

29.2.1. išmontuojantys seną arba netinkamą naudoti kontroliuojamų medžiagų turinčią mobiliąją ir stacionariąją šaldymo, oro kondicionavimo įrangą, šiluminius siurblius;

29.2.2. utilizuojantys netinkamas naudoti kontroliuojamas medžiagas;

29.2.3. surenkantys iš kitų įmonių utilizuotas kontroliuojamas medžiagas, vykdančys kontroliuojamų medžiagų recirkuliaciją arba jas saugantys, iki jos bus perduotos sunaikinimui pagal Monrealio protokolu dėl medžiagų, ardančių ozono sluoksnį, patvirtintas technologijas;

29.2.4. kitaip, nei nurodyta 29.2.1–29.2.3 punktuose, tvarkantys kontroliuojamų medžiagų atliekas;

29.2.5. vadovaujantys 29.2.1–29.2.4 punktuose išvardytiems darbams.

30. Šaldymo, oro kondicionavimo įrangos, šiluminių siurblių, kuriuose yra daugiau kaip 3 kg šaldymo skysčio (dujų), operatoriai užtikrina, kad:

30.1. visa tokia įranga turėtų pritvirtintą lentelę, kurioje įskaitomai lietuvių kalba būtų nurodyta šaldymo skysčio (dujų) rūšis ir kiekis;

30.2. prie tokios stacionarios įrangos, užpildytos kontroliuojamomis medžiagomis, būtų išsamios ir suprantamos eksploatavimo ir priežiūros instrukcijos lietuvių kalba, kuriose išdėstyti nurodymai, kaip reikia elgtis, siekiant išvengti kontroliuojamų medžiagų išmetimų į aplinką;

30.3. įranga būtų naudojama pagal eksploatacijos ir priežiūros instrukcijas, remontuojama ir tvarkoma taip, kad būtų garantuojama pakankama aplinkos apsauga, kiek įmanoma mažinant

aušinimo skysčio (dujų) išmetimą į aplinką;

30.4. kiekviena įranga, užpildyta kontroliuojamomis medžiagomis, turėtų žurnalą (pasą), kuriame būtų užrašomas įrangos pavadinimas, modelis, šaldymo skysčio (dujų) rūšis ir kiekis, kada ir koks remontas ar patikrinimas buvo vykdomas, kas atliko darbus (įmonės pavadinimas, įmonės kodas, adresas, asmens, atlikusio remontą arba patikrinimą, pareigos, vardas, pavardė), taip pat duomenys apie įrangos papildymą šaldymo skysčiu (dujomis).

31. Atsižvelgdamas į Reglamento 4(4iii) straipsnio nuostatas, taip pat šio LAND 15 bei 41 punkto reikalavimus, halonus turinčios gaisro gesinimo įrangos operatorius atsako už tai, kad:

31.1. būtų laikomasi 28 punkte nustatytų kvalifikacinių reikalavimų;

31.2. halono talpykla būtų pažymėta lentele, nurodančia halono pavadinimą ir kiekį;

31.3. kiekvienai fiksuotajai gaisro gesinimo sistemai būtų pildomas žurnalas, kuriame įrašomi duomenys apie halono išmetimą į aplinką, sistemos papildymą halonu, atliktos nutekėjimo paieškos rezultatai ir kiti einamojo remonto darbai bei halono išmetimo į aplinką priežastys. Žurnale nurodoma, kas atliko techninę prižiūrą, tikrino bei remontavo sistemą, kam perduotas netinkamas naudojimui halonas;

31.4. gaisrų gesinimo sistemos gedimai, dėl kurių įvyko ar gali įvykti halono išmetimai į aplinką visais atvejais, išskyrus gaisro atvejus, būtų nedelsiant pašalinti;

31.5. prieš išmontuojant sistemas, halonas iš jų būtų saugiai išsiurbtas imantis visų įmanomų priemonių išmetamų į aplinką teršalų kiekiui sumažinti.

32. Įmonės, kurios išmontuoja halonus turinčias sistemas arba jas pritaiko kitai gaisro gesinimo medžiagai, privalo turėti dokumentus, patvirtinančius halonų perdavimą saugojimui arba sunaikinimui, ir juos pateikti kontroliuojančių valstybės institucijų atstovams pareikalavus.

33. Metilbromido naudotojai turi turėti agronomo specialybės diplomą arba augalų apsaugos kursų baigimo pažymėjimą pagal Augalų apsaugos produktų įvežimo, sandėliavimo, prekybos ir naudojimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 (Žin., 2004, Nr. [15-481](#)).“

5. Išdėstau 35 punkto pirmąją pastraipą taip:

„35. Juridiniai asmenys, įvežantys į Lietuvą kontroliuojamas medžiagas iš kitų Europos Sąjungos šalių arba išvežantys kontroliuojamas medžiagas į šias šalis, kiekvienais metais iki kovo 1 d. pateikia Aplinkos ministerijai (ir kopiją – atitinkamo, pagal asmens registravimo vietą, regiono aplinkos apsaugos departamentui) 35.1–35.6 punktuose nurodytą informaciją per praėjusius kalendorinius metus:“.

6. Išdėstau 36 punkto pirmąją pastraipą taip:

„36. Juridiniai asmenys, nurodyti 36.1–36.4 punktuose, privalo kiekvienais metais iki kovo 1 d. pateikti Aplinkos ministerijai (ir kopiją – atitinkamo, pagal asmens registravimo vietą, regiono aplinkos apsaugos departamentui) 37 punkte nurodytą informaciją apie kontroliuojamų medžiagų sunaudojimą per praėjusius kalendorinius metus:“.

7. Išdėstau 39 punkto pirmąją pastraipą taip:

„39. Juridiniai asmenys, kurie utilizuoja, recirkuliuoja, regeneruoja arba naikina kontroliuojamas medžiagas, privalo kiekvienais metais iki kovo 1 d. pateikti Aplinkos ministerijai (ir kopiją – atitinkamo pagal asmens registravimo vietą regiono aplinkos apsaugos departamentui) 39.1–39.6 punktuose nurodytą informaciją per praėjusius kalendorinius metus:“.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS